

De kleine

63

De K is weer in de maand. De K van Klei, van Keramiek, van Kunst. Maar ook van Kijken, Koesteren, **C**reatief en Knowhow. Kijk & lees in **de kleine K** wat er met Klei Kan.

de kleine **K**

nummer **63** maart 2020

de kleine K

is hét onafhankelijke digitale keramiekmagazine.

Elke maand vol inspiratie en knowhow. Met de weerslag van mijn persoonlijke zoektocht naar kwaliteit.

Van de inspiratie die het werk geven kan, van de knowhow die de kunstenaar biedt.

Van het eigen karakter, dat iets laat zien van de laag onder de werkelijkheid, het mysterieuze dat toch altijd een element van goede kunst is.

Inspirerende keramisten dus en lekker praktische technische oplossingen.

Met op het podium geselecteerde tentoonstellingen en andere interessante evenementen. En op de **Facebook** pagina het actuele keramieknieuws.

De artikelen bieden ook veel mogelijkheden om door te klikken naar websites: klik op de gekleurde teksten of op de afbeeldingen. Klikken aan de zijkant van de pagina's is gereserveerd voor doorbladeren in iBooks.

Gebruik het liefst **Acrobat Reader** om dit magazine te lezen. In dat programma werken ook de links naar andere pagina's in dit document: bijvoorbeeld als u op een pagina linksonder op **de kleine K** klikt, gaat u naar de inhoudsopgave.

*Op de vorige pagina: Hasan Şahbaz, **Topographical Bowl** - 2, 2019, 9 x 34 x 21 cm, foto: Hasan Şahbaz*

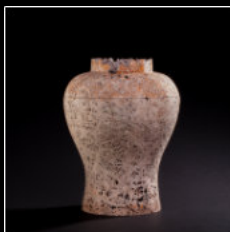
INSPIRATIE

Hasan Şahbaz
Rasters

Kyungwon Baek
Ongebruikelijke objecten

Jólán van der Wiel
Magnetisme in beeld

INSPIRATIE momenten

Yuk Kan Yeung
Cheryl Ann Thomas

KNOWHOW de expert

Anima Roos
Laat zien hoe zij een sculptuur
opbouwt; met een speciaal
gemaakte film

KNOWHOW wat en hoe

Wat
Magnesiumcarbonaat
Hoe
Een blinkend resultaat!

PODIUM & kleipers

Aardse Schoonheid
Galerie de Ploegh

Colofon

In Memoriam

Inspiratie

Hasan Şahbaz

Rasters

Het werk van Hasan Şahbaz valt op door zijn geometrische patronen. Hij gebruikt ze om de expressie van zijn stukken te versterken. De rasters zijn open en geven zo ruimte en lichtheid aan de objecten, zowel in verticale als horizontale stand. Door het gebruik van ingekleurde, ongeglazuurde klei wordt alle aandacht op de vorm gericht.

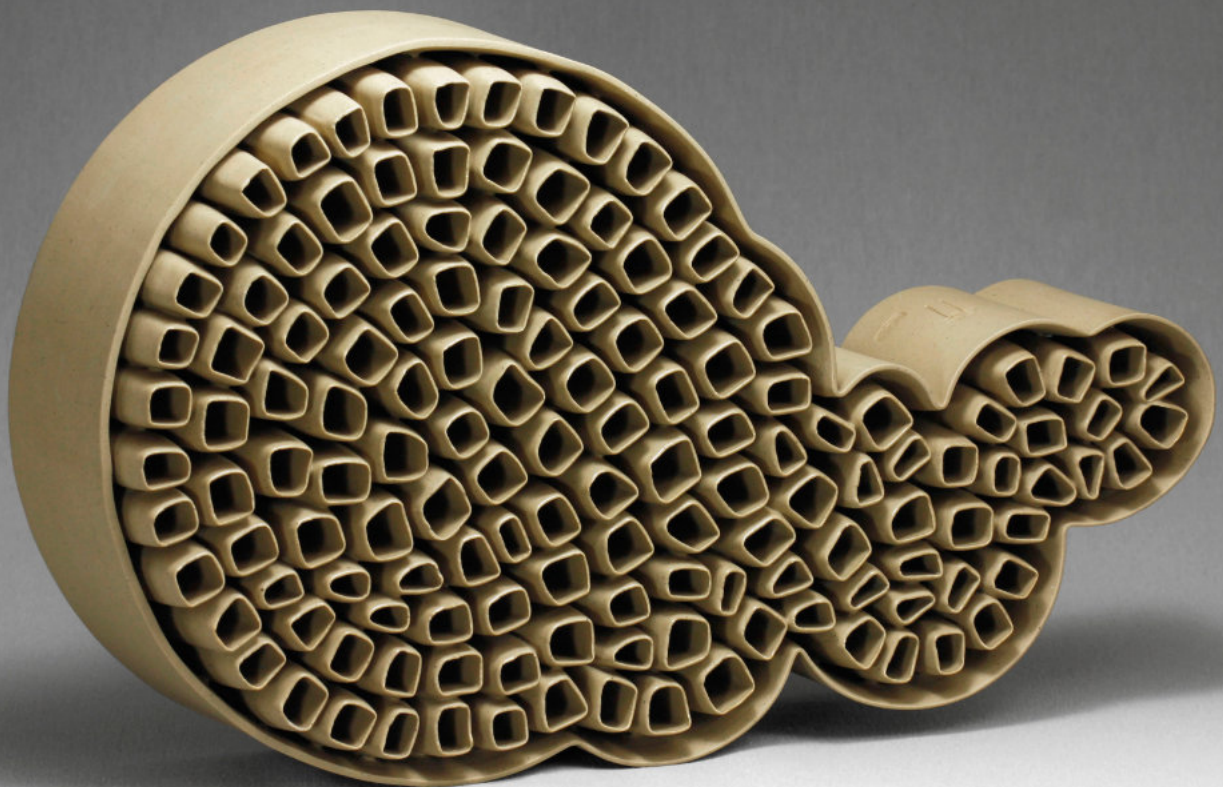
Geometrische patronen zijn voor [Hasan Şahbaz](#) (Turkije, 1975) haast een obsessie. Je ziet ze bijna overal in zijn werk terug. 'Ze hebben in mijn leven eigenlijk altijd wel een rol gespeeld. Als kind speelde ik vaak op het terrein naast ons huis, waar altijd enorme hoeveelheden briketten lagen. Net geperst lagen ze daar te drogen, netjes in rijen gestapeld. Dat was mijn eerste kennismaking met zulke patronen, met hun spel van licht en schaduw, ritme en perspectief. Op de een of andere manier maakte het een diepe indruk op me: ik bleef een grote aantrekkings-

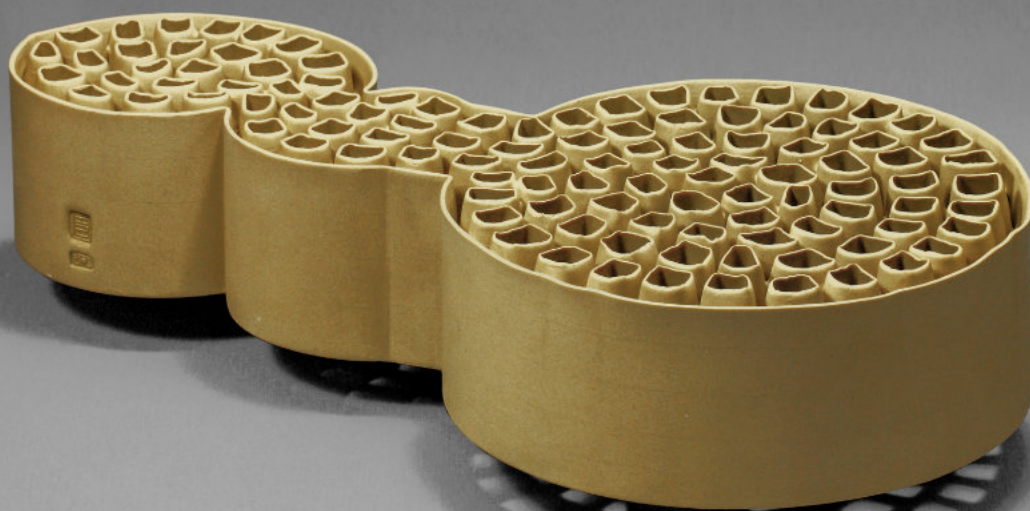
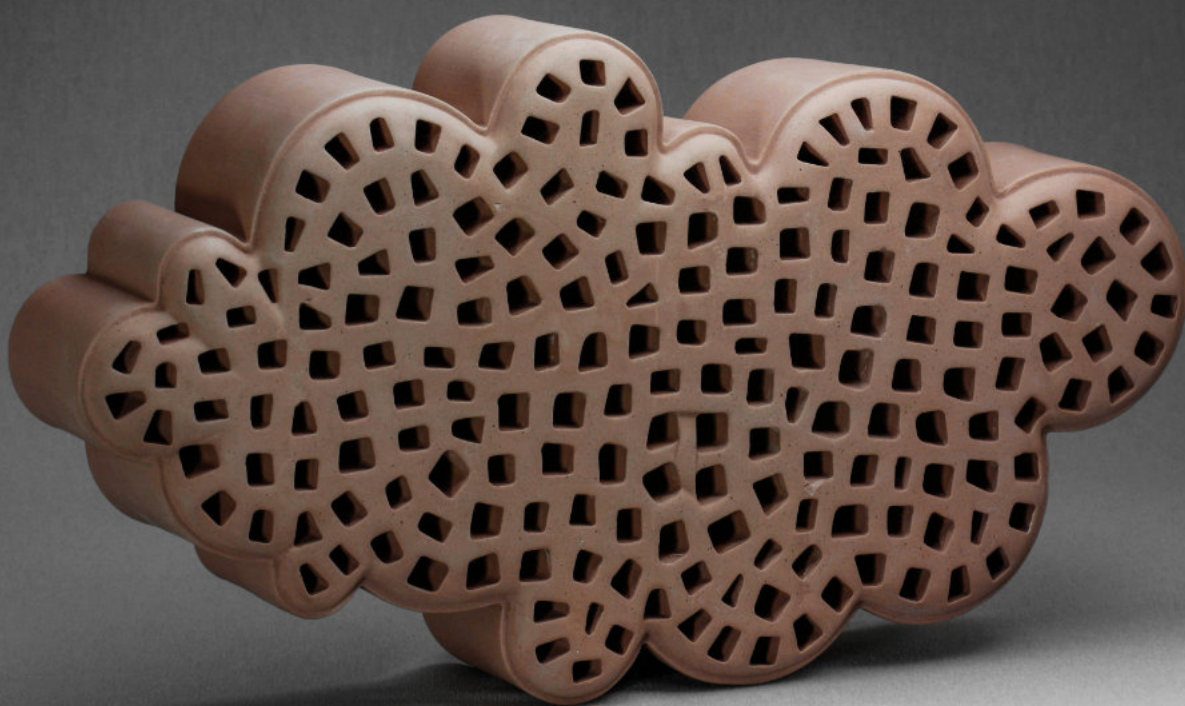
kracht voelen voor patronen en rasters. Ze zijn in mijn geheugen gegrift. Op school vond ik geruite schriftjes het leukst en later waren het stadskaarten, tekeningen van nederzettingen en bouwkundige structuren. Die voorliefde is altijd gebleven.'

Inspiratie

Inspiratie is eigenlijk een proces, vindt Hasan. 'Het is onze gevoeligheid voor alles wat er om ons heen gebeurt. Of in het verleden gebeurde, zoals in oude culturen. Dit alles kan een bron van inspiratie zijn. In die context zijn structuren mijn

Op de vorige pagina: *Uil*, uit de serie *Figurative Abstractions*, 2017, 46 x 23 x 8 cm
▼ *Organic Object - 3*, 2015, 23 x 37 x 8 cm. Foto's bij dit artikel, tenzij anders aangegeven: Hasan Şahbaz

automatische focus; of het nu gaat om oude **Seltjoekse** gebouwen of de organische geometrie in de gebouwen van beroemde architecten als **Zaha Hadid** en **Tadao Ando**. Hoe gevoeliger en bewuster ik ben voor mijn omgeving, hoe meer informatie ik opneem. Die wordt later omgezet in ideeën, ideeën in tekeningen en tekeningen weer in keramiek; een natuurlijk proces, waarbij alles zich spontaan ontvouwt.'

Ontwikkeling

Het is mooi om te zien, hoe de voorliefde voor geometrische patronen de leidraad werd bij de ontwikkeling van Hasans oeuvre. Na zijn opleiding aan de Anadolu University in Eskişehir, waar hij in 2001 afstudeerde, concentreerde hij zich op draaiwerk. Eerst waren het traditionele vormen met geometrische decoraties, later vormde hij zijn stukken en gaf ze zo een spontaner gevoel. In 2006 ging hij over op abstracte, witte vormen op donkere sokkels. Een paar jaar later kwamen de geometrische vormen terug in zijn *Topographical Landscapes*, geïnspireerd door stadskaarten en bouwkundige structuren. Het concept ontwikkelde zich verder in de serie *Areas-Borders-People* (1,2,3,4), gebaseerd op kaarten van archeologische opgravingen. Hasan

Op de vorige pagina: ▲ **Cloud**, uit de serie **Organic Objects**, 2015, 28 x 45 x 9 cm ▼ **Organic Object - 1**, 2015, 7 x 37 x 19 cm

Hiernaast en onder:

- (1) **Areas-Borders-People** (detail), 2011
- (2) **Rural Area - 2**, uit de serie **Areas-People-Borders**, 2011, 38 x 40 x 3 cm
- (3) **Habitat**, uit de serie **Areas-People-Borders**, 2011, 35 x 29 x 5 cm
- (4) **Archeological Site**, uit de serie **Areas-People-Borders**, 2011, 40 x 40 x 6 cm

gebruikte hier voor het eerst papierklei. Als materiaal sluit dat mooi aan bij de traditionele aarden bouw waarnaar zijn objecten verwijzen. Elementen van het werk staan voor begrippen als schuilplaats, dak en muur. Ze worden soms versterkt door het aanbrengen van kleine mensfiguren: vechtend om te overleven, net als tegenwoordig op veel plaatsen in de wereld. Vanaf 2011 ontwikkelde hij werken in de serie *Organic Geometric Objects* (5). Ze zijn veel abstracter dan voorheen en hebben een simpeler geometrie. Voor het eerst verschenen de buisvormige kamers binnen een omranding, een benadering die Hasan jarenlang zou volhouden. Door de kamers langer te maken dan de omranding creëerde hij mooie schaduwvorming onder het object. Waar eerst volkomen abstracte vormen overheersten (6), ontstonden later in de serie *Figurative Abstractions* figuratieve vormen in dezelfde techniek: portretten van de kunstenaar zelf, dier-, plant- en andere vormen. Sinds vorig jaar maakt Hasan *Topographical Forms* (7), voor een deel met dezelfde techniek. De kanaaltjes zitten alleen nog aan de buitenkant en geven de objecten een karakter dat teruggrijpt op de eerdere landschapsseries.

Proces

Wanneer hij aan het werk gaat, bepaalt Hasan van tevoren met welk thema hij gaat werken. 'Ik werk stapsgewijs en met discipline, want met dit proces kan dat niet anders. Vallen en opstaan horen er echter ook bij, net als openstaan voor verrassingen tijdens het werken.' Eerst worden er schetsen gemaakt. Na de tekenfase volgt het maken van de gipsmallen. Dat is een heel nauwkeurig werkje. Na het gieten met ingekleurde steengoedklei moeten de vormen afgewerkt worden en drogen. Er komt geen glazuur op. Ten slotte gaan de stukken de elektrische oven in en worden op 1200 °C gestookt.

Op pagina 11 laat Hasan zien hoe het hele proces in zijn werk gaat.

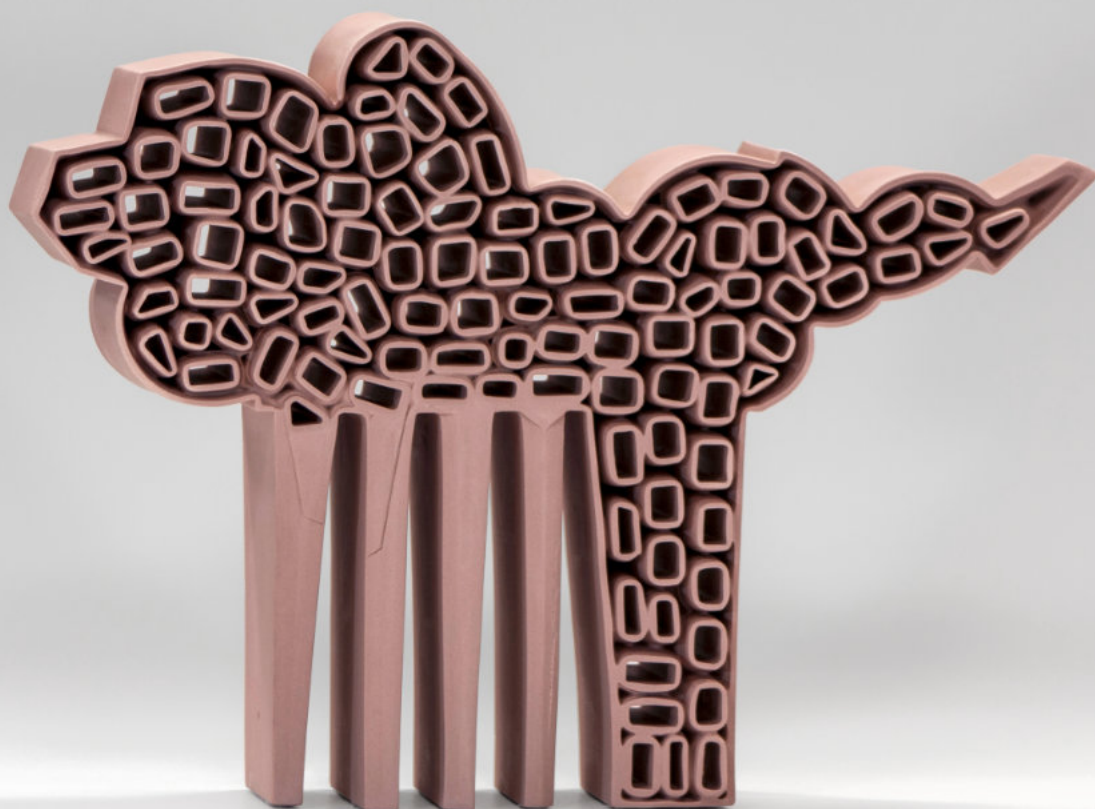
- (5) *Cell*, 2010, 12 x 29 x 22 cm
 (6) *Organic Deformation - 2*, uit de serie *Organic Objects*, 2013, 29 x 23 x 6 cm
 (7) *Topographical Bowl - 1*, 2019, 9 x 30 x 19 cm

Op de volgende pagina: ▲ *Installatie*, uit de serie *Organic Objects*, 2014, 65 x 65 cm ▼ *Recumbent*, uit de serie *Figurative Abstractions*, 2017, 26 x 36 x 8 cm

5

6

7

Na de middelbare school studeerde Hasan Şahbaz twee jaar Toerisme en werkte korte tijd in die sector. Het bleek dat zijn interesses elders lagen en hij ging in 1997 naar de Anadolu University in Eskişehir, waar hij keramiek ging studeren. Na zijn studie kon hij meteen gaan lesgeven aan de Afyon Kocatepe University in Afyonkarahisar, waar hij nog steeds vakdocent is.

Hasan is actief in de keramiekwereld. Hij doet veel mee aan symposia, biënnales en wedstrijden. Hij is lid van nationale en internationale organisaties, zoals de IAC (International Academy of Ceramics). Zijn werk is in internationale verzamelingen te vinden.

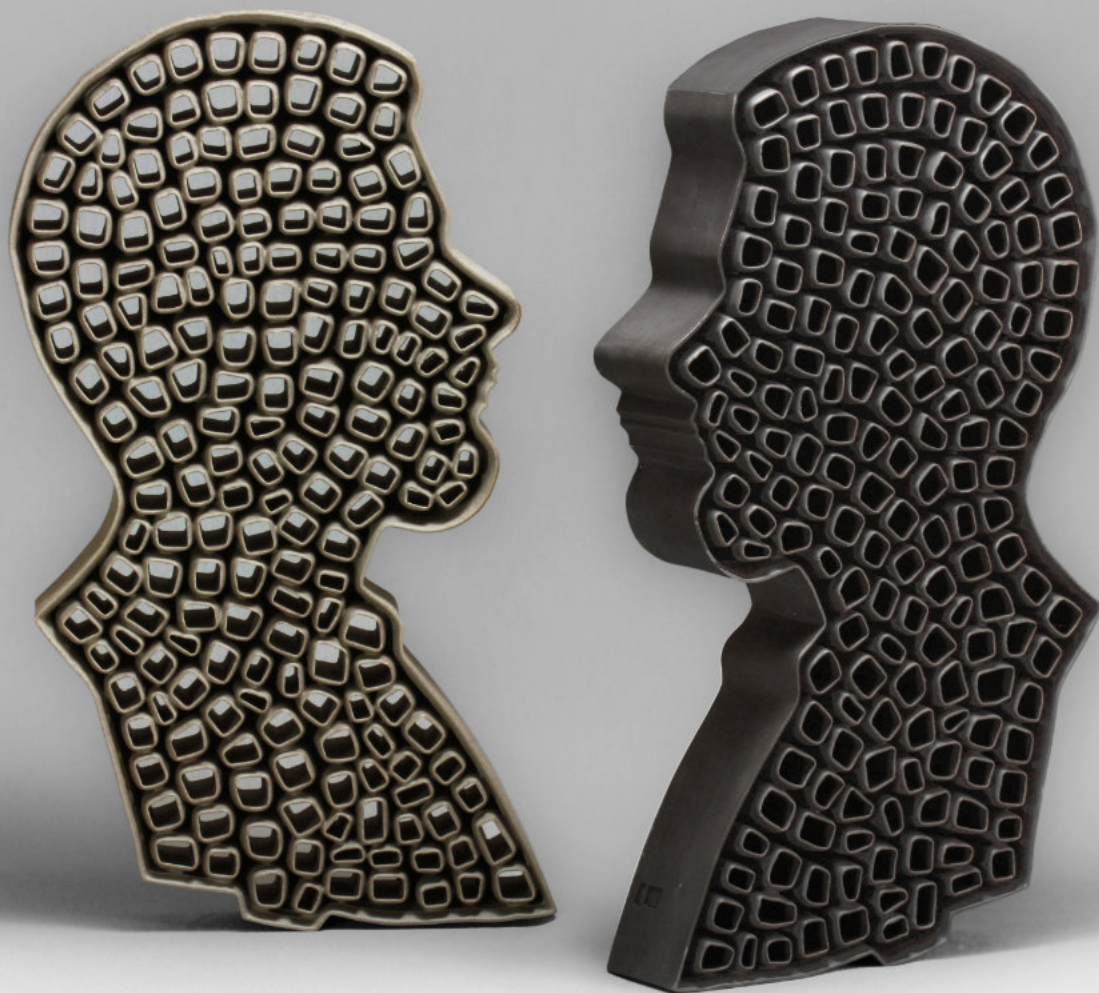
Ook in Nederland was zijn werk te zien tijdens de Keramiekbienale in 2018. Hasan Şahbaz bereidt momenteel zijn promotie voor.

1. Gipsen vormdelen en buitenrand maken.
2. Dunne en lange gipsen staafjes op een vlakke gipsplaat zetten, met een tussenruimte van ongeveer 1 cm (zoals dominostenen).
3. Gietklei toevoegen vanuit een centraal punt.
4. Als de klei een beetje droogt, de buitenste gipsen rand verwijderen.
5. De gipsen staafjes verwijderen met behulp van perslucht.
6. Het werk laten drogen en afwerken. Stoken in een elektrische oven op 1200 °C.
- 7-8. Fotopresentatie tentoonstelling.

Op de volgende pagina:

▲ **Face to Face**, uit de serie **Figurative Abstractions**, 2015, 40 x 22 x 6 cm

▼ **Self Portrait**, uit de serie **Figurative Abstractions**, 2015, 40 x 22 x 6 cm

JUBILEUM

De kleine **K** bestaat 5 jaar!

Op 26 december 2014 zag de eerste *kleine K* het licht. Daar waren toen al een paar maanden voorbereiding aan voorafgegaan. De eerste 121 abonnees hadden zich al aangemeld en zij konden in het eerste nummer van 11 pagina's drie interviews met interessante keramisten lezen, inspiratie opdoen op de *Momenten*-pagina en over 3D en glazuren lezen.

Inmiddels is het magazine volwassen geworden – met bijna 7.000 abonnees het grootste in het Nederlandse taalgebied – met interviews, stap-voor-stap artikelen en bijna elke maand een film. Met verhalen over en aankondigingen van actuele tentoonstellingen, markten en andere evenementen.

In de rubriek *Inspiratie* werden 240 interviews en bij *Knowhow* 57 stap-voor-stap artikelen gepubliceerd. Op YouTube staan inmiddels meer dan 40 door *de kleine K* gemaakte films. Voor verschillende startende professionals is het magazine een springplank geweest naar een carrière in de keramische kunstscene. Voor gevestigde keramisten kan het magazine een blik over de schutting naar andere keramische technieken bieden.

Naast het digitale magazine is in juli 2016 het eerste boek gepubliceerd: *de grote K*. Met inspiratie en knowhow, voor amateurs en professionals. Ook dit boek blijkt aan een behoefte te voldoen en oogst veel waardering. Eind 2017 kwam deel twee uit.

Geen jubileum zonder speciale activiteiten! Ter gelegenheid van het jubileum is deel drie van *de grote K* gepubliceerd. U kunt het bestellen in onze [webwinkel](#).

Op 31 januari jl. is de speciale tentoonstelling *Klei met een grote K* geopend in Keramiekcentrum [Tiendschuur](#) in Tegelen. De expositie toont het werk van een selectie van kunstenaars die in de afgelopen vijf jaar in *de kleine K* aan bod kwamen. Het keramiekcentrum kon uit een enorm aantal kunstenaars kiezen en heeft een mooi overzicht samengesteld. [Hier](#) vindt u de details van de tentoonstelling.

De expositieruimte van de Tiendschuur ►

Kyungwon Baek

Ongebruikelijke objecten

De objecten van Kyungwon Baek zijn variaties op functionele thema's. Ze lijken gebruikt te kunnen worden, maar bij nader inzien is er alleen een referentie aan een gebruiksmogelijkheid. Matte en gedempte kleuren benadrukken deze afstandelijkheid nog sterker.

Het werk van [Kyungwon Baek](#) (Zuid-Korea, 1987) doet me denken aan dat van haar landgenoot [Kiho Kang](#), die ik voor het eerst in 2014 in het Westerwaldmuseum ontmoette (*de kleine K* nummer 5, 2015). Het werk heeft dezelfde subtiële uitstraling door de sporen van de handen van de kunstenaar. Baeks werk is iets vrijer en de vorm van haar stukken is wat onregelmatiger. Het lijkt alsof er tijdens het werken sprake is van een zoektocht. 'Ik geniet van het verkennen van de

vorm', legt Kyungwon uit. 'Ik voeg intuïtief wat toe of snijd wat weg en met klei kan dat allemaal. Daarom vind ik het ook zo'n fijn materiaal: zacht, soepel en vergevingsgezind.'

Expressie

Kyungwon gebruikt voor het maken van haar kleine objecten traditionele methoden en vormen. Soms is het werk volkomen functioneel, maar bij andere stukken is de functionaliteit eigenlijk al-

*Op de vorige pagina: **Thoughts 03**, 2019, 29 x 17 x 11 cm*

▼ *Vlnr: **Divided 19**, 2019, 31 x 6 x 8 cm, **Divided 20**, 2019, 27 x 7 x 8 cm, **Divided 21**, 2019, 24 x 6 x 9 cm*

Foto's bij dit artikel: Kyungwon Baek

leen een expressief middel. Het lijkt er dan op, alsof er op de een of andere manier toch een functie inzit. Wat die dan is, blijft onduidelijk: haar dubbele komvormen ademen een sculpturale sfeer, die nog benadrukt wordt door de matte afwerking in rustige kleuren. Het dikke glazuur loopt naar beneden wat uit en benadrukt de indrukken van haar vingers.

Eenvoud

Baek studeerde keramiek aan de Seoul National University, waar ze zowel de Bachelor- (2010) als de Masteropleiding (2013) heeft afgerond. 'Op de universiteit ging het voornamelijk om het draaien van wit porselein. Iedereen concentreerde zich daar op een eenvoud die geen enkele decoratie toeliet. Alleen werken met wit porselein vond ik

helemaal niks, maar deze esthetische benadering heeft me wel heel erg beïnvloed. Toch vond ik mijn eigen werk toen te saai. Om meer variatie in mijn benadering te krijgen besloot ik, na het behalen van mijn masterdiploma, naar het buitenland te gaan en artist-in-residencies te gaan doen. De eerste plek, Guldagergaard International Ceramic Center in Denemarken, was geweldig. Ik bleef er zes maanden, maakte enorm veel werk en ontwikkelde een aantal basisvormen, die ik nog steeds gebruik. Het verblijf, met de vele contacten en discussies met andere kunstenaars, heeft me geleerd om mijn eigen intuïtie en gevoelens te volgen. Het gaf me meer vertrouwen in mijzelf en mijn werk.' In de jaren daarna volgden residencies in het Verenigd Koninkrijk, Zuid-Korea en wederom Denemarken.

*Op de vorige pagina: **Borreby Castle**, 2019, 14 x 10 x 6 cm*

*▼ **Divided 23**, 2019, 27 x 9 x 6 cm*

*Op de volgende pagina: **Combined 19**, 2019, 22 x 9 x 9 cm*

Janet 04, 2019, 24 x 7 x 7 cm
Op de volgende pagina: *Thoughts 01, 2019, 20 x 13 x 12 cm*

Inspiratie

De vraag waar haar inspiratie vandaan komt, vindt Kyungwon moeilijk te beantwoorden: 'Een tijdje geleden zou ik waarschijnlijk architectuur of machines gezegd hebben. Nu vind ik dat niet meer zo voor de hand liggen. Er komen gewoon beelden bij me op, waar ik mee aan de slag wil. Ik kan er niet echt een vinger op leggen. Goede kunst, goede verhalen, goede muziek, het kan allemaal, maar het blijft een *black box*...'

Proces

Zodra Baek een idee voor een object gevonden heeft, schetst ze de vorm en denkt erover na hoe het gemaakt zou moeten worden. Daarna gaat ze meteen aan het werk, snijdt een grond-

plaat uit klei en begint daarop te bouwen met rolletjes, die ze tot de goede wanddikte knijpt. Ze gebruikt daarvoor niet alleen porselein of steengoed, maar ook een mengsel van die twee. De klei wordt met pigmenten zwart of blauw ingekleurd, of rood met de klei die ze zelf uit de grond haalt bij haar vaders boerderij. Soms voegt ze ook wat papier toe om de klei makkelijker te kunnen verwerken. Tijdens het bouwproces kan er natuurlijk van alles gebeuren en het resultaat is dus vaak anders dan de oorspronkelijke schetsen.

Als de objecten helemaal droog zijn, worden ze in de elektrische oven gestookt op 1260 °C.

Jólan van der Wiel

Magnetisme in beeld

Jólan van der Wiel onderzoekt hoe natuurkrachten kunnen worden ingezet voor het ontwerpen van vormen. Hij werkt vaak thematisch en in allerlei disciplines. Al doende bedenkt hij niet zelden nieuwe technieken, door te werken met magnetisme bijvoorbeeld. Zeer verrassend is zijn idee om deze raadselachtige oerkracht te combineren met keramiek.

In zijn werk is hij op zoek naar een soort logica, vertelt **Jólan van der Wiel** (Arnhem, Nederland, 1984). 'Logica en originaliteit', vult hij aan. 'Objecten die mensen maken, zijn sterk aan de tijds cultuur gebonden. Waarom staat dit lijntje hier, dat lijntje daar? Daar kan je eindeloos over doorgaan.' Die logica is voor Jólan te wazig. De strakke logica van natuurkrachten boeit hem meer. 'Voor mij is interessant dat het gewoon zo is, en dat het altijd zo was. Het biedt duidelijkheid, rust... en in de wiskundige vormen die eruit voortkomen, zit heel veel genialiteit.'

Scheppend vermogen

Dit vermogen om vormen te scheppen wil hij benutten. 'De vormen die we kennen, hangen samen met de heersende omstandigheden; een bepaalde vorm van zwaartekracht bijvoorbeeld. Als je daarmee gaat schuiven – doordat je bijvoorbeeld voor iets meer of minder zwaartekracht zorgt – gaat de hele wereld er anders uitzien. Dat vind ik interessant.'

Magnetisme

'Zwaartekracht is de enige niet-fluïde kracht. Die is gegeven. Om met andere krachten te spelen moet je een wereldje creëren waarin de zwaarte-

Op de vorige pagina: **The High Frontier**, 2019, magnetische klei, 2,2 x 1,8 x 10 m, foto: Keramiekmuseum Princessehof
▼ **Dragonstone Experiment**, 2014, magnetische klei, 20 x 18 x 9 cm, foto: JVDW Studio

Op de vorige pagina: **Dragonstone Tower**, 2014, magnetische klei, Ø 8 x 30 cm, foto: JVDW Studio
 ▲ **Dragonstone**, 2016, magnetische klei, Ø 15-40 x 15-40 cm, foto: Henan Museum

kracht minder dominant is dan normaal.' Vanuit deze gedachte scheidt Jólán 'vreemde omgevingen', bijvoorbeeld door magneten tegenover de zwaartekracht te zetten. 'Magnetisme werkt heel bizar. Het kan heel snel vormen maken.'

Materiaalonderzoek

Zo legt Jólán de basis voor wat hij zelf 'een nieuw ambacht' noemt. Hij gaat op zoek naar materialen die goed met magnetisme te combineren zijn. 'In principe werkt het goed bij vloeibare materialen die uit zichzelf harden: kunststof, gips, cement. Op een gegeven moment heb ik metaalpoeder door gietklei gemengd. Dat bleek prima te werken. Er ontstonden interessante vormen die overeind bleven als je ze op een bepaalde manier stookte.' Dit nieuwe materiaal, het magnetische keramiek, noemt hij *Dragonstone*.

Natuurlijk eindproduct

'Het fijne van klei is dat het nattig blijft, zodat je een tijdje kunt doorwerken. Bij kunststof kan dat niet. En als je het bakt, wordt het een soort steen wat een veel natuurlijker effect geeft dan kunststof. Je krijgt objecten die je bij wijze van spreken in de natuur had kunnen vinden.'

Metaalgeluid

Jólán mengt tot vijftig massaprocent metaalpoeder bij de klei. Wat doet dat? Smelt dat uit de klei weg? 'Nee, dat versterkt het juist heel erg. Je

krijgt een soort bewapening, zodat je heel dunne of open structuren kunt maken die toch heel sterk zijn. Als je er tegenaan tikt, klinkt het ook als metaal. Maar je moet het wel op een lagere temperatuur stoken. Als het te heet wordt, smelt het inderdaad.'

Magneten en mallen

'In het begin maakte ik vrije vormen door ergens een magneet boven te houden en het te laten groeien. In China kwam ik in contact met een keramiektfabriekje waar ze traditioneel Chinees aardewerk maken. Ik heb gekeken of we iets met die klassieke vormen konden doen. Rond hun mallen hebben we toen een heleboel magneten gezet.' Het levert iets heel nieuws op: door de mal blijft de buitenstructuur klassiek, het magnetisme zorgt voor een heel nieuwe binnenstructuur.

Net een beetje anders

'Het werkt allemaal net een beetje anders dan je gewend bent. Door de magneten stroomt het materiaal direct tegen de wand van de mal. Je hoeft die dus niet vol te gieten. Voor een goede verdeling moet je alleen zorgen dat je de gietklei er steeds onder de juiste hoek ingiet, zodat het bij de juiste magneet terechtkomt.' Daarna wordt het spannend: 'Op een gegeven moment wil het materiaal krimpen. De magneten laten dat niet toe. Die houden het vast op zijn plaats, en dan

Op de vorige pagina: **Gravity Stool**, 2011, magnetisch plastic, Ø 33 x 24 cm, foto: JVDW Studio
 ▲ **Dragonstone**, 2016, magnetische klei, Ø 15-40 x 15-40 cm, foto: Henan Museum
 Op de volgende pagina: **Dragonstone**, 2016, magnetische klei, Ø 21 x 37 cm, foto: Henan Museum

scheurt het. Timing is heel belangrijk. Je moet de magneten precies op het goede moment weghalen, zodat het materiaal voldoende stevigheid heeft om zijn vorm te behouden.'

Princessehof

In het Princessehof is te zien wat de zoektocht van Jólán heeft opgeleverd. Behalve werk dat ontstond tijdens experimenten op het EKWC en een groep vazen die hij maakte volgens het magneet-met-mallen-principe, dat hij in China ontwikkelde, exposeert Jólán *The High Frontier*, een zeer recent werk dat hij speciaal voor de vitrine van het museum ontwierp. Het heeft een zeer open structuur, die ontstaan is door magne-

tische gietklei over een holle, aan de onderzijde met magneten bedekte, bodem te laten lopen. Weer een nieuwe manier van werken dus.

Werkwijze

Dat Jólán bij het scheppen van nieuw werk nieuwe technieken bedenkt, waardoor soms zelfs een nieuwe vormtaal ontstaat, lijkt in zijn werkwijze ingebakken te zitten: 'Ik begin met het tekenen van een soort fantasiebeeld. Daarna ga ik bedenken hoe ik dat kan representeren. Vaak moet ik iets verzinnen dat er nog niet is.' Na een korte pauze voegt hij daaraan toe: 'De oplossing ligt vaak in het combineren van allerlei dingen die er al zijn.'

Sander Hendriks

Inspiratie **M**omenten

Yuk Kan Yeung, **Gentle Collision XIIIb**, 2019

Cheryl Ann Thomas, **Compress**, 2016

Keramikos staat voor ovens van topkwaliteit

Voor de kwaliteit van zowel de Keramikos ovens als die van Nabertherm, durven wij onze hand in het vuur te steken

LA CÉRAMIQUE KERAMIEKCURSUSSEN IN FRANKRIJK

Leren en genieten in Cordes sur Ciel of La Borne
Werken onder leiding van professionele keramisten

In 2020 onder andere:

Frank Theunissen - Voorjaar in La Borne
Fernand Everaert - Terra sigillata
Frank Theunissen - Draaien en stoken
Otakar Sliva - Papierklei
Suzanne Lukacs-Ringel - Porselein
Charlotte Poulsen - De wereld van Charlotte

Klik **hier**
voor deze en veel meer cursussen
of kijk op www.laceramique.com | +33 (0)563537297

**Advertentiemateriaal voor het volgende
nummer graag aanleveren
voor 15 maart**

Kleispul

klei, gereedschappen,
grondstoffen, glazuren
Musselweg 119, Mussel
www.kleispul.nl

**Dit jaar al
bijgedragen?
Bedankt!!!
Zo kunnen we weer
verder...**

Keramiek Centrum Limburg

- Winkel
- Opleidingen
- Workshops
- Verjaardagen
- Vrijgezellen
- Bakservice tot 1m80 hoogte
- Teambuilding

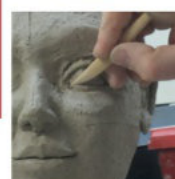
Alles voor de keramist!

+32 (0)89 24 20 40
Info@keramiekcentrum.be

OPEN:
ma t.e.m vr:
9u00 tot 12u00
13u00 tot 18u00

Za:
10u00 tot 17u00

**Horizonlaan 19,
Poort 2270, BE-3600 Genk**

www.keramiekcentrum.be

Nederlandse Keramiekopleiding

KRIJG EEN KICK VAN KERAMIEK!

Wij zijn hét opleidingsinstituut voor professionele cursussen en masterclasses! Voor zowel de beginnende als de gevorderde keramist...

Het complete cursusaanbod en het inschrijvingsformulier staan op onze website!

Nederlandse Keramiekopleiding

Winterdijk 4a, Gouda
0182 - 515 274
www.keramiekopleiding.nl

Beleef keramiek en glas van alle kanten...

Word lid en ontvang:

Het tijdschrift Vormen uit Vuur

Je ontvangt drie maal per jaar het tijdschrift Vormen uit Vuur, vol met boeiende artikelen over hedendaags en historisch keramiek en glas. Onmisbaar voor iedere liefhebber en verzamelaar.

Uitnodigingen voor activiteiten

Verbreed je kennis en ontmoet andere leden tijdens een symposium of een expertisedag. Neem deel aan de excursies waarbij autoriteiten uit de wereld van keramiek en glas je rondleiden door een bijzondere tentoonstelling, achter de schermen van een museum of je meenemen naar een besloten particuliere collectie.

Nieuws in je inbox

Ook ontvang je regelmatig onze nieuwsbrief VLAM! met alles wat je wilt weten over de komende activiteiten van de vereniging en actuele ontwikkelingen in de wereld van keramiek en glas.

Ga naar vormenuitvuur.nl

Nederlandse Vereniging van Vrienden
van Ceramiek en Glas

Per jaar
€45,-
Studenten
€21,-

Internationale Glas- & Keramiekbienale

21 t.e.m. 29 maart 2020

Comello Marie-Josée (NL)

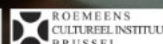
Kunststichting Perspectief vzw
www.artkps.be artkps@gmail.com

Gemeenschapscentrum Den Breughel
Wespelaarsesteenweg 85 - 3150 Haacht (België)

Zaterdagen- en weekdagen : 13 > 18 uur
Zondagen : 11 > 18 uur
Inkom : 6 € - Rolstoeltoegankelijk

Holliday Chad (USA)

Internationale glas- en keramiekmarkt 3.05.2020

Inschrijven tot 1.04.2020

Gemeenschapscentrum "Den Breughel" en park
Wespelaarsesteenweg 85 - 3150 Haacht (BE)
Info : <http://www.artksp.be/IGCM2020.html>

Kunststichting Perspectief vzw
www.artksp.be artksp@gmail.com

Knowhow

De expert: Anima Roos

Anima Roos gebruikt sinds vorig jaar een nieuwe vormtaal. Ze maakt organische, groeiende structuren, die niet rationeel te verklaren zijn, maar een spontane uiting zijn van haar persoonlijkheid. Daar waar bij het maken van de exuberante vormen sprake is van een balans tussen spontaniteit en techniek, is die balans vaak ook letterlijk aanwezig: sommige stukken lijken te zweven.

Anima Roos (Lubumbashi, Democratische Republiek Congo, 1956) is beroemd om haar vissenkommen, uit flinterdun gedraaid porselein. Wat was het een verrassing om vorig jaar totaal ander werk van haar hand te zien! Ze was te gast bij Carla Koch en op het ogenblik exposeert ze dit nieuwe werk bij **Puls** in Brussel.

Stappen zetten

Al eerder maakte Anima grote stappen in de ontwikkeling van haar oeuvre. Rond 2000 stapte ze over van haar potsculpturen naar porseleinen

kommen. Haar Chinese werkperiode in 2004 gaf een impuls om die verder te ontwikkelen. De vissen verschenen, met transfers op hetzelfde flinterdunne porselein aangebracht. 'Die koi karpers kwam ik daar tegen. Ze brengen geluk, zeggen ze in China. En zoals je ziet, klopt dat! Bovendien vind ik het heerlijk om met schaduwen te spelen: de visdecors binnen of buiten op de kom, op het witte, transparante porselein.' Ook later nam Anima grote stappen, zoals met haar *Frommelschalen* (2006) uit papierporselein en de serie *De tijd heeft maar één richting*

▼ *Vissenkommen*, 2007, h 9 cm

Op de vorige pagina: ▲ **Object**, 2019, 40 x 25 x 18 cm ▼ **Object**, 2019, 62 x 53 x 38 cm
▲ **Object**, 2019, 75 x 30 x 30 cm

Op de volgende pagina: ▲ **Object**, 2019, 75 x 32 x 38 cm ▼ **Object**, 2019, 25 x 20 x 13 cm

(2012), waarbij ze foto's van haar tantes met zeefdruk op platen porselein aanbracht. Je ziet bij elke plaat het beeld wat vervagen: langzaam verdwijnt het leven...

Vergeleken bij de eerdere stappen, is die van vorig jaar enorm. Vorm, kleur en sfeer zijn volkomen anders. Hoe komt dat zo? 'Twee jaar geleden kreeg ik een nieuw atelier. Het was een geluk bij een ongeluk: voor de verbouw van de oude werkplaats kregen we geen vergunning, dus moest het anders. De nieuwe ruimte gaf de impuls om met nieuw werk te beginnen.' Als we tijdens het interview het nieuwe atelier binnestappen, kan ik me goed voorstellen dat het inspireert: het is niet alleen ruim, maar vooral licht, zonnig. Er heerst een opgeruimde en opgewekte sfeer. Je krijgt er zin om aan de slag te gaan. Toch is de nieuwe omgeving niet de enige reden om ander werk te gaan maken. Draaien is heel belastend werk en na zoveel jaren is het tijd om de rug meer te ontzien.

Yin en yang

Wit tegenover zwart, glad tegenover ruw, licht tegenover zwaar, klein tegenover groot, esthetisch tegenover organisch... het contrast kan niet groter zijn en toch is het het werk van één en dezelfde persoon. Deze werken zijn veel impulsiever en directer dan de vroegere, maar het blijft een spel van evenwicht. 'Ik noem het dikwijls yin en yang, een totaal ander element van mijn persoonlijkheid dat tot uiting komt. Het zijn referenties naar de natuur, maar elk werk heeft ook een emotie. Dat kan bij de toeschouwer een andere zijn dan bij mij, maar ik vind het mooi als ik iets bij de toeschouwer teweeg kan brengen. Eigenlijk ligt dit werk veel dichterbij mij dan de visschaaltjes. Ik ben impulsief en druk, en de vissen vragen ontzettend veel precisie en concentratie. Ook hier is het weer een kwestie van balans: techniek en spontaniteit. Het organische trekt mij enorm, het groeit en groeit!'

Lachje...

Na Anima's opleiding als onderwijzeres ging ze naar de avondschool om haar passie voor tekenen te volgen. Bij toeval kwam ze in aanraking met klei: een vriendin nam haar mee naar een keramiekwerkplaats en natuurlijk moest ze ook proberen te draaien. 'Dat voelde meteen ontzettend goed, het gevoel van de klei die door je handen glijdt. Ik besloot ermee verder te gaan en er mijn beroep van te maken. Toen ik dat tegen de pottenbakker in die werkplaats zei, lachte hij wat sarcastisch...'

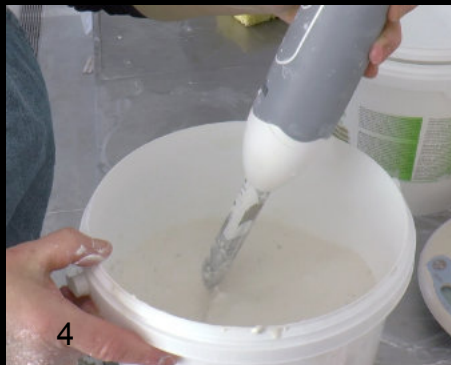
De eerste stap was een studie aan de Academie voor Beeldende Kunst in Gent, waar onder andere Carmen Dionyse les gaf. Anima volgde

workshops en maakte keramiekreizen naar Frankrijk en Groot-Brittannië. In 1981 begon ze met een eigen atelier en ging gebruiksgoed maken. Na een paar jaar vond ze het tijd om abstracter werk te gaan maken, maar nog wel gebaseerd op de potvorm: de eerste grote stap was een feit. Workshops volgden bij mensen als David Leach, Peter Lane en Horst Göbbels, waar ze haar draaitechniek vervolmaakte en de basis legde voor de stappen die ze nog zou gaan zetten.

Op de volgende pagina's laat Anima zien hoe zij een object opbouwt en decoreert.

Object, 2019, 62 x 53 x 38 cm

1. Ik maak mijn papierporselein zelf. Daarvoor gebruik ik restporselein. Ik neem geen poederporselein; daar zitten deflocculanten in en die geven geen mooie porseleinpasta.
2. Ik meng 2 kg droog porselein met 2% droog papierpoeder (gewicht). Het is heel belangrijk om uit te gaan van 100% droog porselein, want anders gaat het niet uit elkaar vallen op het moment dat ik water toevoeg.
3. Ik gebruik geen toiletpapier, maar cellulose. Die koop ik kant-en-klaar (Birkencellulose of Baumwollcellulose met een iets kortere vezel). Cellulose geeft een mooiere structuur. Tot 8% papiercellulose is mogelijk, afhankelijk van het soort werk. Soms voeg ik nog chamotte toe.
4. Ik meng de cellulose met water en laat het eerst een nacht staan voor ik goed meng met een keukenmixer.
- 5-6. Het mengsel maak ik behoorlijk vloeibaar, want dan droogt het sneller dan wanneer het een dikke massa is. Ik giet een niet te dikke laag op een gipsplaat en verspreid het met mijn hand en ga er later met een lomer overheen. Na tien minuutjes is de pasta klaar, als de plaat tenminste niet te vochtig is.

7. Als ik de pasta lang wil bewaren, voeg ik er een paar druppeltjes *tea tree* olie aan toe, zodat het papier niet gaat rotten.
8. Als de klei mooi mat is en het vocht goed ingetrokken, kan ik de pasta losmaken en is hij klaar voor gebruik. Ik schraap de porseleinplaat los en walk hem tot een massa.

9. Ik kneed de kleipasta door en dan ga ik alle benodigde bolletjes maken.
10. Eigenlijk zijn het allemaal kleine duimpotjes. Het voordeel van papierporselein is dat je die stukken allemaal heel makkelijk aan elkaar kunt plakken.

11

12

11-12. Ik hoef niet te krassen of slib te gebruiken, gewoon even wat vochtig maken en dan monteren is prima. Door de toegevoegde cellulose is de hechting goed genoeg. Op die manier maak ik honderden bollen die ik dan – als ze leerhard zijn – monteer tot één structuur.

13

14

13-14. De eerste stukken monteert ik lukraak. Daarbij kras ik wel een beetje in. Daarna pas begin ik mijn vorm te ontwerpen – of liever – laat hem groeien. Meestal maak ik zo een reeks van vormen, puzzelstukken, een soort familie, die dan dezelfde sfeer krijgen. Ze worden later in dezelfde tint gedecoreerd.

15

16

15-16. De vormen groeien organisch. Ik maak geen voorstudie of voorbeeld. Wel zit er een bepaald sfeerbeeld in mijn hoofd.

17

18

17-20. Zo werk ik verder en monteert steeds meer puzzelstukken aan elkaar. Het basisprincipe is telkens hetzelfde.

Het is belangrijk om erop te letten dat de lucht kan blijven circuleren; het moeten geen dichte objecten worden, anders ontploft het stuk later in de oven.

19

20

21

22

21. Ik zorg telkens voor een goede verbinding tussen de bollen.
22. Daarvoor is het soms nodig om een extra rolletje porselein aan te brengen. Een beetje extra steun is nooit weg.

23

24

23-25. Als de klei wat droger is, maar toch nog zacht genoeg, kan ik nog wat gaan vervormen, structuur aanbrengen en lijnen duidelijker maken. Het gladmaken bewaar ik vaak tot het laatste. Sommige delen maak ik glad, andere maak ik juist wat ruwer.

25

26

26. Als de vormen wat ingewikkelder gaan worden, geef ik voor het monteren de plaats aan waar de verbinding moet komen...

27

28

27. ...en waar ik moet gaan snijden.
28. Op dezelfde manier bouw ik verder en maak steeds grotere elementen. Ik kijk voortdurend naar de ontwikkeling van de vorm.

29

30

29. Ik zorg ervoor dat de vormdefinitie goed blijft.
30. Als het werk af is, bak ik hem – na goed drogen – op 1260 °C. Het stuk komt wit uit de oven. Ik breng er daarna verschillende lagen slib op aan.

31

32

33

34

35

36

37

31. Ik combineer verschillende kleuren slib en glazuur: een mat slib (met pigmenten gekleurd), twee wegtrekglauren en gewoon transparant glazuur. Ik ben met blauw slib begonnen.

32. Daarop komt een wegtrekglaur. De dikte van de laag bepaalt de mate van wegtrekking. Voordat het stuk de oven ingaat, breng ik wel drie of vier lagen slib en glazuur aan.

33. Na de stook op 1050 °C begin ik met de vormgeving van het oppervlak te spelen. Er zijn stukken die weggetrokken zijn en stukken die gewoon effen gebleven zijn.

34. Dit deel hier bijvoorbeeld vind ik heel mooi, maar ik wil het contrast nog vergroten. Dat doe ik door met slib wat bij te schilderen...

35. ...en met wat water uit te laten lopen.

36. Op andere plekken vind ik het te ruw; dan wil ik dat het juist wat extra wegsmeelt. Tot slot komt er nog een heel, heel dun laagje glanzend transparant glazuur overheen. Komt het te blinkend uit de oven, dan zet ik er soms nog een mat slib overheen, soms wat dikker, soms wat dunner, om meer structuur en minder glans te krijgen.

Ik heb eerst heel veel testen met slibs gedaan en nu hebben ze een korreligheid waar ik heel blij mee ben. Soms gaat een object tenminste drie keer, soms wel vijf keer, de oven in en dat vind ik op zich geen probleem.

37. Zo ziet een werk er dan uit.

[Klik hier voor de film over Anima Roos en haar werk](#)

Foto op pagina 33: Yna van der Meulen
Objectfoto's: Anima Roos
Procesfoto's: Mels Boom

Maak de keramiekwereld
mooier! Klik **hier** om
vriend (€ 20) van
de kleine **K** te worden

...of Vriend (€ 50) ...of VRIEND (€ 100)

en steun zo de kleine **K**, om elke
maand een mooi magazine te kunnen
uitgeven en elk jaar de papieren versie:
het grote **K** boek

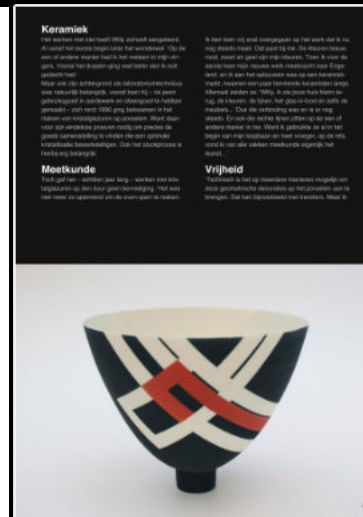
Natuurlijk kunt u ook gewoon
doneren op IBAN

NL68INGB0007343733 t.n.v.
Stichting k+K

Een betaalverzoek staat voor u klaar

(geldig t/m 25 maart):

€ 20 of **€ 50** of **€ 100**

De grote K deel drie is uit!

Eindelijk is het zover! Tegelijkertijd met onze grote tentoonstelling in Keramiekcentrum Tiendschuur.

Ook deze nieuwe **grote K** is een bron van inspiratie en knowhow en mag in geen enkel atelier ontbreken.

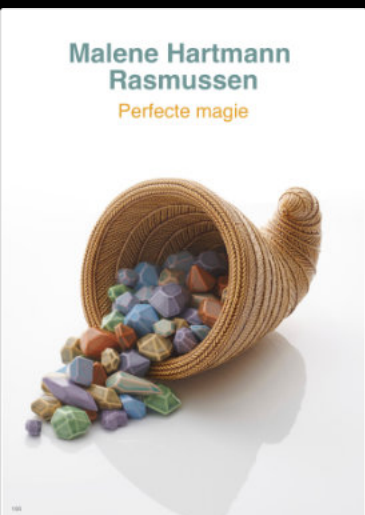
Belangrijke vragen komen aan de orde: Hoe vind ik mijn eigen weg, mijn eigen stem, mijn eigen manier om me in klei uit te drukken? En als ik die al wel gevonden heb, hoe realiseer ik dan mijn werk? Met welke materialen, technieken en gereedschappen? Bekende en beroemde kunstenaars geven in dit boek hun persoonlijke antwoorden. En geven bovendien inzicht in hun technieken met duidelijke voorbeelden. U kunt ze stap voor stap volgen.

U kunt dit derde deel bestellen in de **webshop** van **de kleine K**.

Het grote K boek 3

HET grote KERAMIEK inspiratie en knowhow BOEK, Mels Boom, 2020, Stichting k+K, 256 pagina's, A4 (210 x 297 mm), paperback, genaaid, gedrukt op papier met FSC-merk, kleur, Nederlandstalig.

ISBN 978-90-825430-2-5
€ 35

Magnesiumcarbonaat

Voor het invoeren van magnesiumoxide kunnen meerdere verbindingen gebruikt worden: dolomiet ($\text{CaCO}_3 \cdot \text{MgCO}_3$), talk ($3\text{MgO} \cdot 4\text{SiO}_2 \cdot \text{H}_2\text{O}$) en magnesiumcarbonaat. De eerste twee worden als mineraal gewonnen terwijl het carbonaat uit magnesiet samengesteld wordt.

Samenstelling

Basisformule MgCO_3 . Het bevat meestal ook een kleine hoeveelheid verontreinigingen met metaaloxiden. Molecuulmassa 84, gloeiverlies 55%.

Klei

Magnesiumcarbonaat (-oxide) wordt wel aan kleimassa's voor lagere temperaturen toegevoegd om de overgang van kwarts naar cristobaliet te bevorderen en zo latere glazuurproblemen te voorkomen.

Glazuur

Magnesiumcarbonaat gaat tijdens de stook over in magnesiumoxide Mg_2O en koolzuurgas CO_2 . Magnesiumoxide heeft een zeer hoog smeltpunt maar is toch in staat om bij glazuren bij steengoedtemperaturen goed als vloeimiddel te werken. Het is vooral bekend als uitstekend matteringsmiddel. Het kan ook goed werken als toevoeging om aflopende glazuren te stabiliseren. Grotere hoeveelheden magnesiumoxide in een glazuur leiden vaak tot kruipen. De glazuur blijft dan als eilandjes op de scherf liggen. Dit verschijnsel wordt vaak als decoratief effect gebruikt. Tenslotte verlaagt magnesiumoxide de uitzetting van glazuren het meest van alle oxides en voorkomt zo craquelé. Het kan een negatief effect hebben op kleurontwikkeling, waarbij heldere kleuren dof worden. Magnesiumoxide kan als enige oxide met kobalt paarse kleuren geven.

Kleur

Wit.

Uitzetting

Zeer laag.

Smeltpunt

Circa 540 °C, magnesiumoxide: 2800 °C.

Veiligheid

Niet giftig, maar kan irritatie veroorzaken aan huid, ogen en ademhalingsorganen. Dus wel een goed masker gebruiken.

Kosten

Circa 20,00 € / kg.

Rectificatie

In het vorige nummer stonden op pagina 45 een aantal tips. De eerste – **Gasoven op slot?** – is niet goed, omdat hij te kort en te algemeen is. Hij geldt alleen voor (deksel)ovens met minimale beveiliging. Bij dat soort ovens mag de gebruiker nooit weglopen en moet er tijdens de gehele stook altijd bij blijven totdat de brander uitgezet is.

Met dank aan Dick Westeneng voor zijn commentaar.

Een blinkend resultaat!

Naast goudluster en goudtransfer is er nu ook een goudslib of goudengobe op de keramische markt gekomen (EM 083).

Netty Janssens testte deze nieuwe engobe.

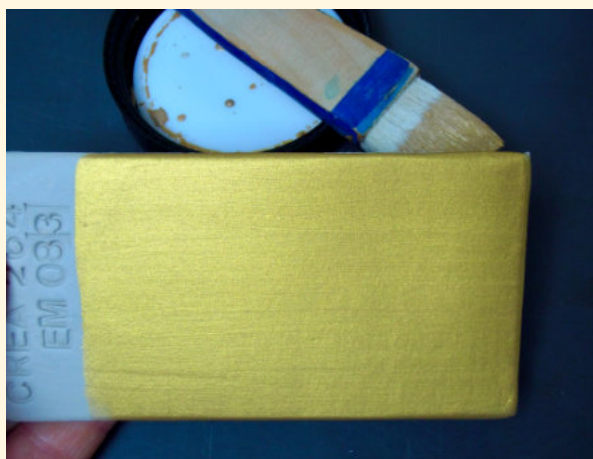
Dit is een compleet nieuw product in het assortiment engobes en goudkleuren. Deze goudkleurige kwastengobe wordt (net als alle andere engobes/slibs) aangebracht op leerharde tot droge klei. Hij is makkelijk te combineren met andere gekleurde engobes of ingekleurde Kerpa.

Ik heb hem op diverse manieren getest:

Het aanbrengen

Het aanbrengen kan in een of twee lagen. De engobe geeft met één laag al een prima dekking en na het stoken een puur goudeffect. Maak altijd een test op eigen klei (een of twee lagen) en laat alles goed drogen voor het bakken. Ik heb de test gedaan op vlakke plaatjes klei, maar ook op plaatjes met diverse reliëfs. Doordat het licht daarbij op verschillende manieren op het reliëf valt, is het goudeffect dan nog intenser.

De geschiktheid

Bij gebruik op verschillende soorten en kleuren klei is er een groot verschil in effect, zeker als niet alle klei bedekt is. Normaliter is de regel: hoe grover de klei, hoe beter de hechting van een engobe. Maar ook op fijne klei is de hechting goed. Doe dus altijd een test op de eigen klei. Zelf ben ik gecharmeerd van het gebruik op donkere klei, omdat het contrast van klei en goud dan groter is en ik houd – bij niet geheel dekkend gebruik – erg van een versleten of verweerd, antiekachtig uiterlijk van de combinatie van donkere klei met goud.

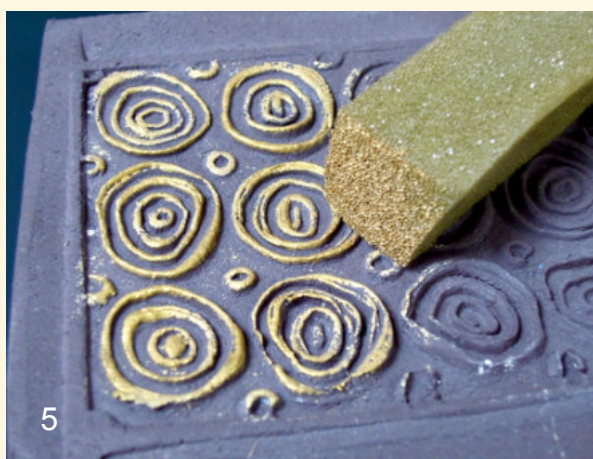
Let op: deze goudengobe is *niet* geschikt voor gebruikskeramiek.

▲ Proefplaatjes in tweetallen dezelfde klei met goudengobe, voor en na het bakken op 1100 °C

De kwastbaarheid

De engobe is heel makkelijk te kwasten, zelfs streeploos bij gebruik van een haké-kwast of een spalter. Harde kwasten, sponzen en waaierspenselen kunnen zeker gebruikt worden voor andere effecten. Zelfs het gebruik van het tekenflesje met fijne naaldopening voor gouden teksten is een aanrader. Hiervoor heb ik een beetje goudengobe laten indikken (een paar dagen in een bakje zonder deksel laten staan).

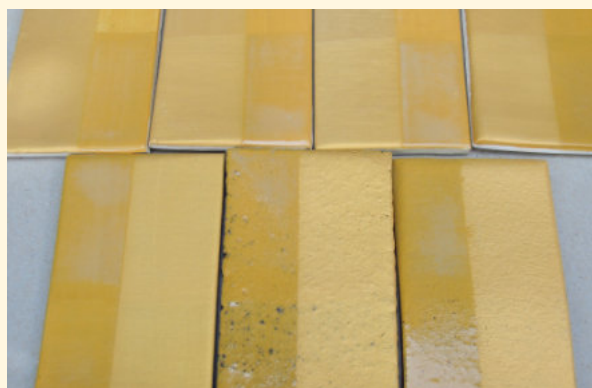
Het glazuur

Ik heb, na de biscuitstook, met de goudengobe diverse glazuurtesten gedaan. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat ik het pure goudeffect onder het glazuur verloren zag gaan. Het is meer okerkleurig geworden en het schittereffect is weg. Het pure goudeffect krijg je dus door de engobe als eindafwerking te gebruiken.

De waterdichtheid

In een kom met goudengobe, gestookt op 1100 °C, heb ik drie dagen water laten staan. Onder de kom heb ik een papieren tissue gelegd om goed te kunnen zien of er water doorheen kwam. Na drie dagen

Aangebracht: 1. Met hakékwast op wit en zwart bakkende klei met reliëf 2. Met hakékwast, deels dekkend, deels alleen bovenliggend reliëf, op gloeiend keramiekwerk 3. Met hakékwast, deels dekkend, deels alleen bovenliggend reliëf, op plat vlak 4. Met hakékwast alleen oppervlakte aangezet met goudengobe 5. Goud met spons 6. Op driedimensionale proef van wit en zwart bakken-de klei, niet dekkend aangebracht met hakékwast ▼ geglazuurd en ongeglaazuurd

was er nog geen druppeltje doorgesijpeld! De goudengobe is dus aardig waterdicht, al staat dat niet in de productbeschrijving. Doe wel altijd een proef voor waterdichtheid met eigen klei!

Technische zaken

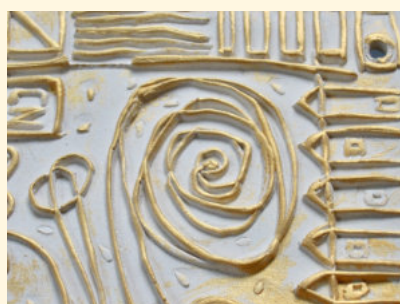
- De stooktemperatuur van deze engobe ligt tussen 1020 en 1100 °C.
- De engobe is wateroplosbaar: spoel kwasten eenvoudig schoon met lauwwarm water.
- Verkrijgbaar bij de meeste keramische groothandels/winkels in 250 ml potten.
- Verkoopprijs € 19,95.
- Altijd goed roeren voor gebruik. Niet schudden: dit veroorzaakt luchtbelletjes!
- Lang houdbaar (minimaal 2 jaar).

Veel succes en laat het goud maar blinken!

Netty Janssens

Resultaten na de stook op 1080 °C

**ALLES VOOR
DE KERAMIST**

Silex Totaal Service b.v.

De Meerheuvel 21 - 5221 EA 's-Hertogenbosch - Tel. 073 - 631 25 28 - info@silex.nl
Meidoornpassage 9 - 8091 KS Wezep - Tel. 073 - 631 54 05 - www.silex.nl

Foto van de maand

Gelukskatten (Kaneki neko) in de tentoonstelling Neko (t/m 5 juli) in het [Sieboldhuis](#) in Leiden, foto: Mels Boom

Ook een leuke of mooie of interessante of gekke foto? Stuur hem op om hier te publiceren!

De kleine

Samen weten we méér

De F is weer in de maand. De F van Fe_2O_3 ,
van Functioneel, van Figuratief. Maar ook van
Fouten, Formules, **V**ragen en Fritten.
Formuleer je vraag op het **kleine K** Forum.

Podium

Aardse Schoonheid

In het jubileumjaar organiseert vereniging LKG de Ploegh een expositie, waarin de veelzijdigheid van keramiek centraal staat. Dertien kunstenaars tonen hun werk.

Klei is volgens de kleikunstenaars van LKG de Ploegh van een *Aardse Schoonheid*. Deze gezamenlijk fascinatie voor dit oeroude en ogenschijnlijk 'eenvoudige' materiaal was voor hen de aanleiding om in het jubileumjaar deze expositie te organiseren. Iedere kunstenaar bewerkt de klei op zijn eigen manier en transformeert deze tot een uniek en bijzonder kunstwerk.

[Jacqueline Bohlmeijer](#) vereenzelvigd zich met de levende natuur, en verbeeldt de energie die haar drijft in speelse keramische sculpturen en organische vaasvormen.

[Barbara Bläsing](#) wil de eenheid tussen mens, natuur en materie vormgeven. Natuurlijke materialen zoals schors en stukken hout vinden een plek in haar keramische beelden.

[Dorette Gilling](#) laat in haar werk de diversiteit en de contrasten in de natuur zien; van woestheid tot verfijning, van soberheid tot kleur.

De keramische landschappen van [Janine Eshuis](#) zijn geïnspireerd op de lege schoonheid en stilte van strak geploegde akkers, veranderende lichten, kleurrijke kwelders en grijsinten van het Wad.

*Op de vorige pagina: Peter van den Akker, **Undertow**, 2016 ▼ Barbara Bläsing, **Het vergaan van de berk**, 2019*

Jeannet Klement, *A new dress*, 2017, foto: Tom Haartsen

[Peter van den Akker](#) ziet de mens als een universele gestalte, waarbij hij op transparante wijze tijdsbeelden en gelaagdheid in menselijk handelen naar voren brengt.

[Heleen van Nieuwland](#) geeft vorm aan dromen, kracht, verlangen en kwetsbaarheid in beelden waarin o.a. de menselijke gestalte herkenbaar is, vaak gecombineerd met structuren uit de natuur.

[Jeannet Klement](#) werkt figuratief en kleurrijk. Zij maakt momentopnames in klei, veelal van mensen, gebaseerd op indrukken en observaties van haar dagelijks leven.

De unieke kannen van [Carolien Brusse](#) hebben allemaal een eigen karakter, alsof het individuen zijn. Allemaal verschillend van vorm maar onomstotelijk afkomstig uit dezelfde familie.

[Monique Slegers](#) wil in haar sculpturen de kwetsbaarheid van het menselijk lichaam laten zien. Delen van het lichaam arrangeert zij tot een nieuwe eenheid met een surreëel karakter.

De kastjes en dozen van [Helmi Schellinger](#) prikkelen de nieuwsgierigheid. Je vraagt je af wat er

in zit, komt er iets uit, hoe gaan ze open en wat verandert er als ze open zijn?

De inspiratiebron van [Annemiek van Kollenburg](#) is de architectuur. De beelden van deze kunstenaar zijn geometrisch van vorm, sober en verstillend. Schaduw versus licht.

De architectonische objecten van [Lucia Fransen](#) zijn monumentaal, sober en aards. Belangrijke elementen in haar werk zijn herhaling, ritme en textuur.

Deze drie elementen zijn ook terug te vinden in het werk van [Rian Peepkorn](#). Zij laat de klei in zijn pure schoonheid zien in haar kleine, verstilde installaties. Haar werk is abstract en minimalistisch wat betreft vorm en kleur.

De diversiteit van klei en technieken komt in deze expositie tot uiting en – ondanks de onderlinge verschillen – zijn de kunstenaars speciaal voor deze tentoonstelling de uitdaging aangegaan om een gezamenlijke installatie te maken die dit voorjaar zal verwelkomen.

◀ Heleen van Nieuwland, *Stamtors met vrucht* ▶ Werk van Dorette Gilling

De expositie wordt geopend op zondag 15 maart om 15 uur door Ger de Ree, keramiekverzamelaar en eigenaar van [Galerie Capriolus](#), Contemporary Ceramics.

Tijdens de expositie worden er enkele activiteiten georganiseerd:

Zondag 22 maart: Inloopactiviteit kleitafel: voor iedereen die niet alleen naar klei wil kijken maar ook wil voelen. Door Helmi Schellinger en Dorette Gilling.

Zaterdag 28 maart: Workshop communiceren met klei, hout en steen door Barbara Bläsing. Van 10 tot 12 uur. Deelname € 20,-. Aanmelden via: info@deploegh.nl

Zondag 5 april: Kunstenaarskringgesprek. Beeldend kunstenaar Frits Nolte gaat in gesprek met zeven kleikunstenaars. Aanvang 15 uur.

Aardse Schoonheid – Kleikunstenaars van de Ploegh

15 maart t/m 19 april
Galerie de Ploegh
Cultuurhuis bij Flint
Coninckstraat 58
3811 WK Amersfoort
(033) 475 07 70
info@deploegh.nl

Open: donderdag/vrijdag 11 - 17 uur zaterdag/
zondag 13 -17 uur
www.dePloegh.nl

KleiPers

Jennifer Tee - *Falling Feathers*

Deze tentoonstelling laat verschillende sculpturale werken zien, waaronder fantasierijke collages en twee installaties van zwarte en witte porseleinen veren. Tee's werk kenmerkt zich door een combinatie van kracht en ingetogenheid, waarmee ze de toeschouwer uitnodigt een nieuwe wereld te betreden.

In haar werk staat *the soul in limbo* centraal. Tee is geïntrigeerd door een 'tussenstaat van zijn', zoals het gebied tussen het fysieke en het psychische of de overgang tussen leven en dood. Ook onderzoekt ze de veranderlijkheid en complexiteit van het bestaan waarin culturen voortdurend in elkaar overlopen.

t/m 25 oktober
Keramiekmuseum Prinsessehof
Grote Kerkstraat 11
8911 DZ Leeuwarden
Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Jólán van der Wiel - *Dragonstone*

In deze tentoonstelling is onder meer een intrigerende installatie te zien, waarin design, keramiek en magnetisch poeder samenkomen. Op unieke wijze geeft Van der Wiel met gebruik van het magnetisch veld vorm aan zijn werk, dat er buitenaards uitziet.

De bezoeker maakt kennis met een geheel nieuwe techniek: magnetische keramiek. In zijn werk gebruikt Van der Wiel het magnetisch veld als gereedschap om zijn materiaal te sturen en manipuleren. Het werk dat hij voor de tentoonstelling in het Prinsessehof heeft gemaakt, is gevormd door de krachtvelden van magneten.

t/m 25 oktober
Keramiekmuseum Prinsessehof
Grote Kerkstraat 11
8911 DZ Leeuwarden
Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Tanja Smeets

Het Prinsessehof toont in de serie @EKWC het gloednieuwe werk *Terrarium* van Tanja Smeets. De ruimtevullende installatie doet denken aan een met planten overwoekerde zeebodem, met structuren die uit de wanden groeien en zich aan de vloer hechten. Het werk bestaat uit alledaagse materialen als keramiek, metaal, rubber, plastic en vilt. Deze overvloed aan materialen roept vragen op over ons gebruik, maar ook over wat waardevol of waardeloos is, en waarom.

In haar werk combineert Tanja Smeets het natuurlijke met het kunstmatige. Haar beelden en installaties vloeien voort uit het idee van een oneindig landschap waarin de ruimte overwoekerd raakt door amorphe structuren, waarbij Smeets gebruikmaakt van huis-tuin-en-keuken-materialen. In *Terrarium* beweegt de bezoeker zich door onheilspellende eilanden vol wildgroei. Het werk is in lijn met de tentoonstelling *Gezonken Schatten*, die gelijktijdig te zien is in het Prinsessehof. Hierin staan objecten centraal die gevonden zijn aan boord van acht scheepswrakken.

t/m 3 mei
Keramiekmuseum Prinsessehof
Grote Kerkstraat 11
8911 DZ Leeuwarden
Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

KLEI in beweging

Jubileum wedstrijd

Jubileumwedstrijd KLEI

In november 2020 bestaat het blad 'KLEI keramiek magazine' 40 jaar. Om dit te vieren organiseert Stichting KLEI weer een wedstrijd met het thema *KLEI in beweging*. Alle abonnees, zowel hobbyisten als professionals, worden uitgenodigd deel te nemen. Alle klei- en stooktechnieken zijn toegestaan. De enige beperking is de afmeting: deze mag maximaal 35 x 35 x 35 cm zijn.

Een vakkundige jury beoordeelt de ingestuurde foto's. De geselecteerde werken worden in oktober tentoongesteld bij Babel in 's-Hertogenbosch en zullen ook, net als in 2015, in een catalogus worden opgenomen. De jury kent een eerste prijs van € 500, een tweede prijs van € 200 en een derde prijs van € 100 toe.

De winnaars worden bekendgemaakt tijdens de feestelijke opening van de tentoonstelling. Alle bezoekers van de expositie kunnen een stem geven aan hun favoriete werkstuk. Het werk met de meeste stemmen ontvangt de publieksprijs van € 200. Deze prijs zal worden uitgereikt op de laatste dag van de expositie. De juiste data worden nog bekendgemaakt.

lees
meer

Klei met een grote K

Ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan van *de kleine K* nodigde Keramiekcentrum Tiendschuur in Tegelen vijftien van de ruim driehonderd in die vijf jaar beschreven kunstenaars uit voor deze jubileumexpositie.

t/m 10 mei
Keramiekcentrum Tiendschuur Tegelen
Kasteellaan 8
5932 AG Tegelen
Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Dick J.J. Blacquièrè

Dick Blacquièrè (1937) denkt, voelt en werkt vanuit de keramische traditie van Bernard Leach (1887-1979). Er mogen imperfecties zijn, naar analogie met het leven. Een morrelend dilemma is daardoor steeds aanwezig: imperfecties overtreffen perfectie vaak in schoonheid. Ambachtelijkheid in zijn werk neemt een voorname plaats in. De term 'eeuwigheidswaarde' is zijn geliefde uitdrukking voor keramiek. Zijn werk kan geen andere associatie hebben dan aarde, gelouterd door hoog vuur. Zoekend naar de goddelijke vonk in de openbaring van de kunst.

t/m 4 april
Galerie Theemaas
Karel Doormanstraat 469
3012 GH Rotterdam
Open: dinsdag t/m zaterdag 9 - 17.30
zondag 12 - 17

lees
meer

Gezonken Schatten

Keramiekmuseum Prinsessehof presenteert *Gezonken Schatten: geheimen van de Maritieme Zijderoute*. De tentoonstelling laat keramiek en andere voorwerpen zien die gevonden zijn aan boord van acht scheepswrakken uit de negende tot en met de negentiende eeuw. Honderden bruiklenen kwamen naar Leeuwarden, onder andere uit Korea en Singapore. De vondsten vertellen fascinerende verhalen over de Maritieme Zijderoute in Azië. Daarmee gaat een verborgen wereld open van internationale handel en uitwisseling.

t/m 28 juni
Keramiekmuseum Prinsessehof
Grote Kerkstraat 11
8911 DZ Leeuwarden
Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Schiffmacher Royal Blue Tattoo

Inkt verbindt. Gelaagd, diepgeworteld en met respect een ode aan het Delfts Blauw en de kunst van het tatoeëren. Een unieke samenwerking tussen twee traditionele ambachten uit een oude wereld. Overzees hier naartoe gehaald vanuit het Oosten. Rijk aan cultuur, traditie en symboliek. Kunstvormen die eenmalig handmatig worden aangebracht. Met naald in de huid of met penseel op het biscuit. *Schiffmacher Royal Blue Tattoo* is een verhaal over geloof, hoop en liefde. Samengesteld uit exclusief ontworpen handgeschilderde objecten. Ontworpen door Henk Schiffmacher en aangevuld met items en verhalen uit zijn omvangrijke collectie.

t/m 15 maart
Royal Delft
Rotterdamseweg 196
2628 AR Delft
Open: maandag t/m zaterdag 9 - 17
zondag 12 - 17

lees
meer

Maria ten Kortenaar

Maria ten Kortenaar maakt cilindervormen met ingekleurd porselein: Nerikomi. De basis voor haar werk is het leven om haar heen, zons- ondergangen, gedichtregels, emoties. Ze vinden een weg naar buiten in haar werk dat voor haar een porseleinen dagboek is. Ze exposeert over de hele wereld. Dit jaar in Frankrijk, Engeland, Hong Kong, en op de Biënnale in Taiwan. Ook is haar werk in Nederland te zien bij Galerie del Campo te Wijster vanaf de pop-in op 22 maart. Bezoek op afspraak en tijdens pop-ins. Kijk voor informatie op www.galriedelcampo.nl

Vanaf 22 maart / op afspraak
Galerie del Campo
Drijberseweg 12
9418 PW Wijster
Open: Op afspraak en tijdens pop-ins

lees
meer

Heilige Huisjes

Als thema voor de tentoonstelling bij het Centrum Beeldende Kunst Emmen is dit keer gekozen voor *Heilige Huisjes*. Aanleiding hiervoor was het klei-filmfestival dat de SKNN in 2019 organiseerde. Dit festival had *Heilige Huisjes* als titel en ging over gebouwen in leem en baksteen.

Negenenvijftig keramisten lieten zich voor deze expositie inspireren door dit thema. Ze presenteren zo'n honderd werken in keramiek.

t/m 13 april
Centrum Beeldende Kunst Emmen
Ermerweg 88b
7812 BG Emmen
Open: donderdag t/m zondag 13 - 17
zaterdag 14 - 17

lees
meer

Peter Beard

Peter Beard's professionele carrière in keramiek begon in 1973. Naast oude kunst, is het landschap een bron van inspiratie. Zijn zeer speciale glazuurtechniek geeft zijn vazen en objecten een natuurlijke uitstraling. Combinaties van matte, semi-matte en glanzende glazuren worden in een patroon over elkaar heen aangebracht. Tijdens het stoken vormen ze een reliëf met de ongeglazuurde delen. De vormen zijn evenwichtig, de decoratie maakt het object spannend en boeiend. De unieke objecten hebben een tijdloze kwaliteit: ze zijn eigentijds en tegelijkertijd gelieerd aan de klassieke vormen.

t/m 28 maart
Galerie Terra Delft
Nieuwstraat 7
2611 HK Delft
Open: woensdag t/m vrijdag 11 - 18
zaterdag 11 - 17
1e zondag van de maand 13 - 17

lees
meer

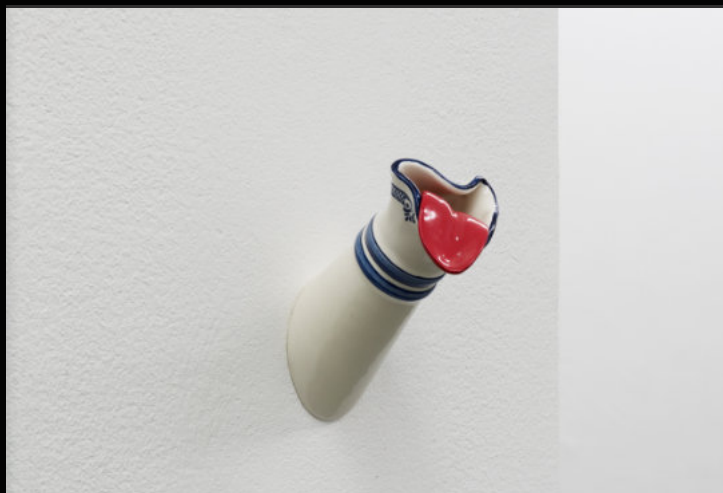
Foto: Anders Sune Berg

Under Construction

In haar solotentoonstelling presenteert Anne Wenzel voor het eerst de hele serie *Under Construction* in Nederland. Borstbeelden, die mooie en sterke vrouwen voorstellen, verwond door tekstfragmenten die ze in de verse klei heeft gesneden. De stukken worden gepresenteerd als één grote installatie, samen met meer abstracte, prachtig geglazuurde keramische elementen. Kubussen, verwijzend naar het architecturale gebruik van beton. Voor deze gelegenheid maakte Anne Wenzel een muurschildering met waterballons en met verf gevulde *Super Soakers*. Een installatie tussen deconstructie en bevestiging.

t/m 21 juni
Museum Het Valkhof
Kelfkensbos 59
6511 TB Nijmegen
Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Met werk van...

Deze tentoonstelling – met werk van Athos Bulcão, Marcos Castro, Anna Franceschini, Ni Haifeng, Nicolás Lamas, Praneet Soi, Adriana Varejão, Ana Vaz, Bouke de Vries, Raed Yassin, Karlos Gil en Belén Zahera – onderzoekt hoe vorm landsgrenzen doorkruist. Neem blauw-wit aardewerk, zoals Delfts Blauw in Nederland, Qinghua-porselein in China, Iznik-keramiek in Turkije, Azulejo in Portugal, Engels porselein ('China') of Talavera Poblana in Mexico. Een kosmopolitisch artefact met zijn wortels in de wereldhandel, maar overal aangepast aan lokale tradities. Het is die wereldhandel, onlosmakelijk verbonden met het kolonialisme, die samenlevingen ingrijpend veranderde. Door een kunstuiting van een wereld in beweging als vertrekpunt te nemen, nodigt deze tentoonstelling uit om historisch blauw-wit aardewerk te zien als mobiele drager van ideeën en tradities, maar ook als vertrekpunt en bestemming hiervan. Er is werk in diverse media te zien van hedendaagse kunstenaars uit Noord-, Midden- en Zuid-Amerika, Azië en Europa.

Afbeelding: Karlos Gil en Belén Zahera, *Parasite (Magic Spout)*, 2020, aardewerk, met dank aan de kunstenaars. Foto: Kristien Daem.

t/m 19 juli

Witte de With Center for Contemporary Art
Witte de Withstraat 50

3012 BR Rotterdam

Open: dinsdag t/m zondag 11 - 18

lees
meer

Porselein aan de Jisperweg

is een initiatief van Wil van Blokland en Inge Bečka. In het weekend van 28-29 maart en 18-19 juli zijn hun bijzondere ateliers geopend voor iedereen die belangstelling heeft voor porselein.

Wil en Inge verlaten ieder jaar de Jisperweg twee maanden om naar China te gaan en daar hun nieuwe porseleinen werk/collecties te maken.

Wil maakt monumentaal werk en zoekt naar diepgang en verstillings. Zij wil met haar werk de essentie van het bestaan laten zien. Grote porseleinen tablets bewerkt ze met glazuren tot eenvoudige abstracte 'schilderijen'. 'Het abstraheren helpt mij de complexe wereld te begrijpen.' Inge werkt op het snijvlak van kunst en design. Naast haar vrije werk *The Blob* en *Another Brick on the Wall* maakt zij ook in kleine oplage uniek en functioneel werk. 'Ik vind het leuk en interessant om een bestaand object uit zijn context te halen. Of het zodanig te bewerken dat het enerzijds herkenbaar is, maar dan met mijn eigen specifieke touch.'

Wil en Inge vertellen u graag over het wat, hoe en waarom van hun jaarlijkse werkverblijf in China. Belangstelling en in de bovengenoemde weekenden niet in de gelegenheid om te komen? Bezoek op afspraak kan.

28-29 maart en 18-19 juli

Atelier **Wil van Blokland**

Jisperweg 53-A, Westbeemster

Kunstwerkruimte | **Inge Bečka**

Jisperweg 123, Westbeemster

Open: genoemde weekenden 11 - 17

lees
meer

Trio keramisten

Puls combineert deze keer weer een aantal keramisten:

Anima Roos, die in dit nummer over haar werk vertelt en laat zien hoe zijn een van haar nieuwe werken opbouwt.

Kiyoshi Kaneshiro zegt te proberen zijn collega's te dwarsbomen en zijn publiek te willen choqueren. Het werk ziet er daarvoor wel erg netjes uit...

Zaratea Gården Hurtig kijkt naar oppervlakken. 'De wereld lijkt net als de onze soms een rommelige kringloopwinkel. Als je uiteindelijk het gevoel heb dat je het uitgezocht hebt, zal uit het niets het allemaal ondersteboven komen te liggen, en moet je je opnieuw aanpassen. Dus we doen ons best om dit alles te begrijpen en er mee om te gaan. Om wat rust te krijgen en wat orde in de rommel te brengen, creëren we systemen en categorieën om te onthouden. Maar wat dan als de categorieën en foto's die je met dingen en concepten verbindt niet meer passen? Plotseling moet je moeite doen om te ontcijferen en te begrijpen, iets wat af en toe verfrissend kan zijn. Voor je neus zie je stukjes. Sommige zijn vierkant, andere zijn organisch. Sommige kleurrijk, andere neutraal. Ze passen misschien in een systeem of ze passen niet. Is er een plaats voor ze, in het jouwe?'

t/m 21 maart

Puls Contemporary Ceramics

Edelknaapstraat 19 rue du Page (Châtelain)

1050 Brussel, België

Open: woensdag t/m zaterdag 13 - 18

lees
meer

Jan Marechal - Hunter

Hunter, Archetypes and Survival laat werk zien van Jan Marechal (1976). Hij heeft na zijn opleiding Productdesign (Media & Design Academy Genk) en Keramiek (PXL Hasselt) een werkperiode gevolgd aan het Europees Keramisch Werkcentrum in 's-Hertogenbosch.

Het contrast tussen een maakbare wereld en de dreiging van de realiteit is de basis van zijn werk. Het is enerzijds een zoektocht naar potentiële archetypen voor de toekomst en anderzijds een vorm van overleven. Hij creëert een eigen wereld die refereert aan de vage ruimte tussen wat is en wat wordt waargenomen. Of anders: wat zie je, wat wil je zien? Marechal roept het beeld op van de mens die leeft in een realiteit die onophoudelijk van gedaante verandert en hij stelt zich vragen over de afstand van de mens tot zijn natuurlijke omgeving. Steeds bouwt hij aan zijn wereldbeeld door elementen te verzamelen, te knippen, te puzzelen en te plakken en dit kan je doortrekken in zijn creatief proces. Hij verkent en vermengt verschillende media waaronder muziek, fotografie, keramiek, video, beeldende kunst...

t/m 15 maart

12WYK

Bordeauxstraat 12

2000 Antwerpen, België

Open: vrijdag t/m zondag 13 - 17

lees
meer

KleiPers mini

Keramiekmarkt Maaseik

Nog inschrijven tot:
29 februari

In a Lifetime - Nature morte/vivante

Anne Ausloos, Grand Hornu
82 Rue Sainte Louise, 7301 Hornu (BE)
t/m 8 maart

De Lavino Collectie

Kunstmuseum Den Haag
Stadhouderslaan 41, 2517 HV Den Haag
t/m 1 maart

O.a. Lucia Fransen

Grafiekmanifestatie, Galerie de Ploegh
Coninckstraat 58, 3811 WK Amersfoort
t/m 8 maart

O.a. Brigitte Schreuder

Galerie Huis ter Heide
Norgervaart 10a, 9336 TE Huis ter Heide
t/m 1 maart

Bai Ming, Vibrations de la Terre

Keramis, 1 Place des Fours-Bouteilles
7100 La Louvière (BE)
t/m 15 maart

Barbara Nanning

Kunstmuseum Den Haag
Stadhouderslaan 41, 2517 HV Den Haag
t/m 1 maart

L'invitation de Victor H.

Galerie Be Craft, Anciens Abattoirs
17/02 Rue de la Trouille, Bergen (BE)
t/m 15 maart

Variaties in klei

Kunstmuseum Den Haag
Stadhouderslaan 41, 2517 HV Den Haag
t/m 1 maart

O.a. Gina Bilyam

Galerie Lemferdinge, Lemferdingerlaan 2
9765 AR Paterswolde
t/m 15 maart

Collectible

The fair for 21st century design, Schildknaap-
straat 50 Rue de l'Ecuyer, 1000 Brussel (BE)
5 t/m 8 maart

O.a. Marieke Peters

Galerie Posthuys Texel, Brink 14
1796 AJ De Koog
t/m 15 maart

Grote overzichtstentoonstelling

Keramisten Noord-Holland, Oude Ursula Kerk
Dorpsstraat 93, 1749 AA Warmenhuizen
7 t/m 8 maart

Pronkjewails

Groninger Museum, Museumeland 1
9711 ME Groningen
t/m 22 maart

O.a. Rian Peeperkorn

25x25x25 in het Mondriaanhuis, Mondriaanhuis
Kortegracht 11, 3811 KG Amersfoort
t/m 8 maart

O.a. Renée Marcus Janssen

Het Wijde Groen, Galerie de Roos van Tudor
Eewal 47/49, 8911 GR Leeuwarden
t/m 22 maart

Noordewerk

Veenkoloniaal Museum, Museumplein 5
9641 AD Veendam
t/m 8 maart

O.a. Erna Futselaar

Jubileumexpositie Kunsthal Hof88
Elisabethhof 6, 7607 ZD Almelo
t/m 22 maart

Sneeuwkllokjes

Galerie Posthuys Texel, Brink 14
1796 AJ De Koog
t/m 8 maart

Galerie Boven

Beelden in Gees
Schaapveensweg 16, 7863 TE Gees
t/m 22 maart

KleiPers mini

O.a. Verolique Jacobse

Artibrak
Herenstraat 44, 2271 CH Voorburg
t/m 22 maart

Collectie Cor Unum

Yksi Expo, Torenallee 22-04
5617 BD Eindhoven
t/m 31 mei

Affordable Art Brussel

Tour & Taxis, Avenue du Port 86c
1000 Brussel (BE)
20 t/m 22 maart

Antoinette van Brussel

Het Depot, Arboretumlaan 4
6703 BD Wageningen
t/m 7 juni

O.a. Anneke Fidler

Menselijk, Galerie Pouloeuft
Turfpoortstraat 36a, 1411 EG Naarden-Vesting
t/m 29 maart

O.a. Pepijn van den Nieuwendijk

Zeeuws Museum, Abdij(plein)
4331 BK Middelburg
doorlopend

Winterexpositie

Galerie Posthuys Texel
Brink 14, 1796 AJ De Koog
t/m 29 maart

O.a. Liesbeth Kamp

Galerie del Campo
Drijberseweg 12, 9418 PW Wijster
Open: Op afspraak en tijdens pop-ins

Cecil Kemperink

Galerie Posthuys Texel, Brink 14
1796 AJ De Koog
t/m 29 maart

Grayson Perry wint Erasmusprijs

O.a. Katrien Pandelaers

Ruimte 34, Cobdenstraat 34
2018 Antwerpen (BE)
25 t/m 29 maart

Internationale Keramiekbiënnale

GS Den Breughel, Wespelaarsesteenweg 85
3150 Haacht (BE)
21 t/m 29 maart

Chinezen uit Makkum

Het Nederlands Tegel Museum
Eikenzoom 12, 6731 BH Otterlo
t/m 31 maart

**Klik hier voor nog meer informatie:
wie, wat, waar in de wereld van de
keramiek**

Parels uit het Verre Oosten

Kröller-Müller Museum, Houtkampweg 6
6731 AW Otterlo
t/m 27 april

Uw evenement ook in KleiPers?

Stuur tekst, hoge resolutie foto van een keramisch werk, gegevens over plaats/tijd naar **de kleine K**. Klik **hier** om te mailen. Stuur voor de 15e van de voorafgaande maand uw informatie. Publicatie is in principe op de laatste vrijdag van de maand.

Chris Lanooy: Experimentele glazuren

Museum Gouda, Achter de Kerk 14
2801 JX Gouda
t/m 17 mei

Blijf met de kleine K?
Word vriend!

In Memoriam

Johan van Loon (1934–2020)

24 februari jl. overleed Johan van Loon. Hij wordt algemeen beschouwd als een van de twee aartsvaders van de Nederlandse keramiek: zowel hij als Jan van der Vaart legden de basis voor de moderne keramiek in ons land en hebben een niet te onderschatten invloed gehad op de generaties keramisten na hen. Van der Vaart als rationele constructivist, Van Loon vooral intuïtief en speels. Door hun voorbeeldfunctie, het vernieuwende en de kracht van hun werk, maar ook via het lesgeven. Velen zijn schatplichtig aan hen.

Van Loon was niet opgeleid als keramist. Als jongere was hij bezig met dans en toen hij een opleiding moest kiezen, werd dat textiele vormgeving op de Rietveld. Pas als hij al enkele jaren werkzaam is als ontwerper van gordijnstoffen bij weverij De Ploeg in Bergeijk, maakt hij kennis

met keramiek. Hij nam vervolgens les bij verschillende keramisten, waaronder Lucie Rie, en maakte studiereizen. In 1966 richtte hij zijn eigen keramiekatelier op en begon hij met lesgeven, maar hij is ook verbonden geweest aan verschillende keramische industrieën. Zo ontwierp hij in 1976–1977 porselein voor Royal Copenhagen en een paar jaar later startte hij als ontwerper bij Rosenthal in Selb, waar hij tot 1997 aan verbonden zou blijven. Hij kon er in alle vrijheid experimenteren en ontwikkelde er onder meer het flinterdunne 'perkamentporselein', een nouveauté in die tijd.

Van Loon ontwikkelde een eigen techniek, waar hij mee bekend is geworden: het plooiën, vouwen en vlechten van lappen of repen klei. Zijn textiele achtergrond speelde daarin een onmiskenbare

◀ *Confettivaas, 2007, h 20 cm* ▶ *Porseleinen kelk met tekening, 2017, 25 x 8 cm*
Alle foto's bij dit artikel: Mehmet Gökhan Taşkın

In Memoriam

rol. Hij noemde zichzelf ook wel 'de textiele keramist'. In zijn werk kwamen beide disciplines samen qua beweging, textuur en kleur. Vooral het beweeglijke in deze materialen sprak hem aan; iets wat ook kenmerkend is voor zijn werk en zijn leven. Zijn vele reizen vormden een belangrijke inspiratiebron. En ook in zijn werk was hij altijd 'op avontuur' (Jaap Romijn, oud-directeur van het Prinsessehof). Het experiment stond centraal: het onbevungen zoeken en ontdekken. Krijgen kunstenaars wel eens de kritiek dat er weinig lijn zit in hun oeuvre, bij Johan van Loon was juist dát zijn leidraad. 'Creëren met klei in volledige vrijheid', was zijn credo.

In 2016 kreeg Van Loon de Van Achterberghprijs toegekend vanwege het belang van zijn werk voor de Nederlandse keramiek. Van Achterbergh was van het begin af aan een groot bewonderaar van Johans werk en kenschetste hem als een 'kwikzilverachtige jongeling' met een 'onovertroffen gedurfdheid in aanpak' en een 'vaak dolzinnige ondernemingslust'. En zijn werk als een 'combinatie van superbe elegantie, schitterende techniek en hartveroverende vrolijkheid'.

'Het wonderkind en *enfant terrible* van de Nederlandse keramiek' is niet meer...

Yna van der Meulen

▲ ◀ Johan van Loon ▶ Vlindervaa, 2016, 23 x 19 x 6 cm
▼ ◀ Vlindervaa, 2017, 19 x 16 x 6 cm ▶ Levenswater kommen, 2016, 8 x 15 x 15 cm

De inspiratie website:
de blik op de wereld van de keramiek
en... actueel nieuws op de
Facebookpagina

Nog meer publicaties over inspiratie en knowhow:

Colofon

De kleine K

Dit onafhankelijke digitale keramiekmagazine biedt inspiratie en knowhow over keramiek. Voor amateurs en professionals. Onafhankelijk, met informatie waar u wat mee kunt.

Uitgever

Stichting k+K
deKleineK.nl

Publicatie

De kleine K verschijnt in principe op de laatste vrijdag van elke maand. Het aantal pagina's is variabel. Niet meer dan een derde van het aantal pagina's is gewijd aan advertenties.

Abonnementen

kunnen alleen online afgesloten worden. Aanmelden kan [hier](#). Wijzigen en opzeggen kan via de link in de mail die bij aanmelding werd toegestuurd; u vindt de link ook in de mail die elke maand het verschijnen van een nieuw nummer aankondigt. Abonnementen lopen van het eerste nummer na aanmelding tot en met het laatste nummer voor opzegging. Een aantal oudere nummers kan gratis van de website gedownload worden.

Prijs

Dit magazine is gratis. Advertenties en donaties houden het zo.

Adverteren

De tarieven zijn aantrekkelijk. Op de [tarievenkaart](#) vindt u ook informatie over aanleverspecificaties, kortingen en dergelijke. Verdere informatie kunt u [aanvragen](#). Door te adverteren sponsort u *de kleine K* en werkt u mee aan continuïteit.

Geïnspireerd?

Investeer in verrijking van de keramiekwereld en houd *de kleine K* gratis. Dat kan door [vriend](#) te worden, te doneren of te adverteren. Elke donatie is welkom. Maak een bedrag over naar IBAN NL68INGB0007343733 t.n.v. Stichting k+K.

Inhoud

Samenstelling en grafische vormgeving, teksten (tenzij anders aangegeven): Mels Boom. Fotoverantwoording: als door kunstenaars geleverd. Aan deze uitgave droegen bij: Kyungwon Baek, Elvira Groenewoud, Sander Hendriks, Netty Janssens, Yna van der Meulen, Anima Roos, Hasan Şahbaz en Jólán van der Wiel.

Kopij

Werk mee aan een volgende uitgave! Kopij kan alleen in digitale vorm ingeleverd worden. Beeldmateriaal moet van voldoende resolutie zijn (minstens 1500 x 2500 pixels, niet gecomprimeerd) en vrij van rechten. De inzender van tekst en beeldmateriaal vrijwaart de uitgever voor aanspraken van derden. Teksten en afbeeldingen kunnen bewerkt worden.

Het maken van keramiek is niet altijd zonder risico's; goede voorbereiding en kennis terzake zijn noodzakelijk. De informatie in deze uitgave is met zorg samengesteld, maar de samenstellers kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor de juistheid ervan.

© Alle rechten voorbehouden. Teksten en afbeeldingen in deze uitgave zijn beschermd tegen kopiëren. Het opheffen van deze bescherming of het anderszins kopiëren is niet toegestaan. Kopiëren en printen voor eigen gebruik mogen wel.

[inspiratie website](#) | [contact](#) | [gratis abonnement](#)

[Download](#) eerder verschenen nummers.

Bezoek de [Facebookpagina](#) met actueel nieuws of het [forum](#) voor vragen en opmerkingen.

